Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2021-0374
(mr. E.L.A. van Emden, voorzitter, mr. A.P. Luitingh, mr. F.H.E. Boerma, leden en mr. E.H.C. Vos, secretaris)

Klacht ontvangen op	: 27 mei 2020
Ingediend door	: De consument
Tegen	: ING Bank N.V., gevestigd te Amsterdam, verder te noemen de bank
Datum uitspraak	: 21 april 2021
Aard uitspraak	: Bindend advies
Uitkomst	: Vordering gedeeltelijk toegewezen
Bijlage	: Relevante bepalingen uit wet- en regelgeving en de algemene voorwaarden

Samenvatting

Registratie van de persoonsgegevens van de consument door de bank in interne en externe registers. De bankpas en pincode van de consument zijn gebruikt voor het ontvangen van geld dat afkomstig is uit fraude. De bank beschouwt de consument daarom als geldezel en heeft zijn persoonsgegevens geregistreerd. De consument heeft hierover een klacht ingediend. De commissie is van oordeel, met inachtneming van alle feiten en omstandigheden van dit geval, dat de bank de termijn van de registraties in het incidentenregister, het EVR, de gebeurtenissen-administratie en het IVR dient te verkorten naar vier jaar.

1. De procedure

1.1 De commissie beslist op basis van haar reglement en op basis van de door partijen aan Kifid ingestuurde documenten inclusief bijlagen. Het gaat om: 1) het klachtformulier van de consument; 2) het verweerschrift van de bank; 3) de repliek van de consument inclusief de aanvulling daarop en 4) de dupliek van de bank inclusief de aanvulling daarop.

1.2 Partijen zijn opgeroepen voor een hoorzitting op 1 maart 2021. Op de hoorzitting was de consument aanwezig, samen met zijn vertegenwoordiger de heer mr. A. Lachmouchi, advocaat. De bank is eveneens verschenen.

1.3 De consument en de bank hebben gekozen voor een bindend advies. Dit betekent dat partijen elkaar aan de uitspraak kunnen houden.

2. Het geschil

Wat is er gebeurd?

2.1 De consument houdt een betaalrekening aan bij de bank. Daarbij maakt hij gebruik van een betaalpas met bijbehorende pincode, internetbankieren en de Mobiel Bankieren App.

2.2 Op 24 januari 2020 is een klant van een andere bank (hierna: de benadeelde) slachtoffer geworden van oplichting door middel van phishing. Vanaf de betaalrekening van de benadeelde is op die dag om 22:42 uur een bedrag van € 4.252,25 overgemaakt naar de betaalrekening van de consument. Deze betaling is in gang gezet met een betaalverzoek, dat enkele minuten hiervoor vanaf de mobiele telefoon van de consument verzonden is. Enkele minuten na de ontvangst van het bedrag van € 4.252,25 heeft de consument drie keer geld opgenomen bij een geldautomaat, met een totaalbedrag van € 4.250,-. Deze opnames vonden plaats om 22:45 uur, 22:48 uur en 22:49 uur. De benadeelde heeft bij de politie aangifte gedaan van oplichting.

2.3 Voorafgaand aan deze handelingen heeft de consument meerdere keren ingelogd in de Mobiel Bankieren App. Bovendien is de opnamelimiet van de betaalpas van de consument op 24 januari 2020 verhoogd. Deze limietverhoging is aangevraagd via internetbankieren. Vervolgens is de limietverhoging bevestigd in de Mobiel Bankieren App op de telefoon van de consument.

2.4 In een brief van 13 februari 2020 heeft de bank aan de consument medegedeeld dat zij de relatie met hem zal beëindigen op basis van geschaad vertrouwen. Daarnaast is in de brief opgenomen dat de persoonsgegevens van de consument geregistreerd zijn in het incidenten-register en het Extern Verwijzingsregister (EVR). De persoonsgegevens van de consument zijn bovendien geregistreerd in de interne registers van de bank, de gebeurtenissen-administratie en het Intern Verwijzingsregister (IVR).

De klacht en vordering

2.5 De consument is het niet eens met de beëindiging van zijn betaalrekening door de bank en de registratie van zijn gegevens in het incidentenregister, het EVR, de gebeurtenissen-administratie en het IVR.

2.6 Hij heeft verklaard dat hij op 24 januari 2020 geld opgenomen heeft van zijn betaalrekening omdat hij een man wilde helpen (hierna: de man). Hij was deze man tegengekomen in de tram, de man had toen zijn baby bij zich. Toen ze aan de praat raakten, begon de man te huilen en de consument vond hem zielig. Zij hebben afgesproken dat de man de betaal-rekening van de consument mocht gebruiken voor het ontvangen van geld van een familielid, omdat de man (nog) geen betaalrekening had. Zij spraken af dat zij twee weken later, op 24 januari 2020, samen het geld zouden opnemen en dat is ook gebeurd. Volgens de consument heeft hij zijn internetbankierengegevens aan de man gegeven op de dag dat ze elkaar tegenkwamen in de tram.

2.7 De consument vordert verwijdering van zijn gegevens uit de genoemde registers en herstel van zijn betaalrekening bij de bank.

Het verweer

2.8 De bank heeft de volgende verweren gevoerd.

2.9 Gelet op de handelingen die verricht zijn met de betaalrekening van de consument en omdat de consument een ongeloofwaardige verklaring heeft gegeven, is er volgens de bank sprake van een zwaardere verdenking dan een redelijk vermoeden dat de consument bewust aan de oplichting van de benadeelde heeft meegewerkt.

2.10 De gedragingen van de consument hebben volgens de bank de continuïteit en integriteit van de financiële sector als geheel ondermijnd. Om herhaling van zijn gedragingen te voorkomen en de gerechtvaardigde belangen van niet alleen de bank maar die van de gehele financiële sector te behartigen, is registratie van de gegevens van de consument in zowel het IVR als het EVR noodzakelijk en op grond van artikel 6 lid 1 sub f AVG gerechtvaardigd.

2.11 Omdat de consument een convenantrekening kan aanvragen, waarmee hij ondanks de registraties kan deelnemen aan het betalingsverkeer, wordt hij niet buitenproportioneel in zijn belangen geschaad door de registraties. Daarnaast zijn er geen minder zware maatregelen waarmee het beoogde doel kan worden bereikt (voor langere tijd beschermen van (de integriteit van) financiële instellingen en het gehele financiële systeem), dus zijn de registraties gerechtvaardigd, aldus nog steeds de bank.

3. De beoordeling

Te beoordelen vragen

3.1 Aan de commissie is ter beoordeling voorgelegd of de bank de persoonsgegevens van de consument mocht registreren in het incidentenregister, het EVR, de gebeurtenissenadministratie en het IVR en of de bank de relatie met de consument mocht beëindigen.

Juridisch kader

3.2 Ten tijde van de registratie van de persoonsgegevens van de consument waren het Protocol Incidentenwaarschuwingssysteem Financiële Instellingen van 23 oktober 2013 (hierna: PIFI, zie de bijlage voor de relevante artikelen), Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming (UAVG) van kracht (zie de bijlage voor de relevante artikelen). De opname van persoonsgegevens in het incidentenregister, het EVR, de gebeurtenissenadministratie en het IVR is slechts gerechtvaardigd indien de registratie in overeenstemming is met deze regelgeving.

Beoordeling registratie in het EVR

3.3 Omdat opname van persoonsgegevens in deze registers, en met name het EVR, voor de consument vergaande gevolgen kan hebben, moeten zware eisen worden gesteld aan de grond(en) van de bank voor opname van de persoonsgegevens van de consument.[1] Artikel 5.2.1 van het PIFI bepaalt onder welke voorwaarden persoonsgegevens mogen worden opgenomen in het EVR. Uit een uitspraak van de Hoge Raad volgt dat voor het registreren van persoonsgegevens op grond van artikel 5.2.1 onder a en b, vereist is dat de vastgestelde gedragingen een zwaardere verdenking dan een redelijk vermoeden van schuld aan fraude opleveren. Een strafrechtelijke veroordeling van de betrokkene is niet vereist.[2] Vervolgens moet, op grond van artikel 5.2.1 sub c van het PIFI worden beoordeeld of op grond van een en ander opname in het incidentenregister en het EVR gerechtvaardigd is en voor welke duur.

3.4 Het staat vast dat de betaalrekening, pinpas, pincode, internetbankieren, Mobiel Bankieren App en mobiele telefoon van de consument benut zijn voor de oplichting van de benadeelde op 24 januari 2020 (zie overwegingen 2.2 en 2.3). Aanvankelijk heeft de consument verklaard dat hij zijn betaalrekening ter beschikking gesteld had aan een man die hij wilde helpen, maar tijdens de hoorzitting bij Kifid heeft de consument erkend dat deze verklaring verzonnen was. In plaats daarvan is hij via Snapchat benaderd door iemand die hij niet kende, die zei dat de consument legaal geld kon verdienen als hij zijn betaalrekening ter beschikking zou stellen. Hij is hierop ingegaan en ziet nu in dat hij dat niet had moeten doen. De beloofde vergoeding voor zijn medewerking heeft hij overigens niet gekregen.

3.5 De consument heeft verder gesteld dat hij niet wist dat iemand (de benadeelde) opgelicht werd. Daarmee heeft hij in feite gesteld dat hij niet opzettelijk meegewerkt heeft aan de oplichting van de benadeelde. Volgens de bank heeft de consument bewust de fraude gefaciliteerd en daarmee, in andere woorden, als geldezel gefungeerd. De commissie merkt op dat 'fraude' een verzamelterm is voor verschillende strafbare feiten. Vastgesteld moet worden of er sprake is van een zwaardere verdenking dan een redelijk vermoeden van schuld aan een strafbaar feit. Naar het oordeel van de commissie is in voldoende mate komen vast te staan dat de consument zich schuldig gemaakt heeft aan (schuld)witwassen. De consument wist of moest redelijkerwijs vermoeden dat het geld dat hij op zijn betaalrekening gestort kreeg en overhandigde aan voor hem onbekenden, afkomstig was uit een misdrijf (zie artikelen 420bis en 420quater Sr in de bijlage). Hierbij speelt de gehele gang van zaken omtrent het ontvangen en afstaan van het geld een rol. Bovendien wijst de aanvankelijk valse verklaring van de consument over zijn betrokkenheid erop dat hij wist dat er geen sprake was van zuivere koffie.

---

[1] Zie ook Hof Arnhem-Leeuwarden 26 januari 2016, ECLI:NL:GHARL:2016:494, overweging 4.3, te vinden op www.rechtspraak.nl en Kifid GC 2017-717 onder 4.2, te vinden op www.kifid.nl.

[2] Hoge Raad 29 mei 2009, ECLI:NL:HR:2009:BH4720, overweging 4.4, en Kifid GC 2018-377 onder 4.2 en 4.3.

3.6 De commissie is van oordeel dat alle feiten en omstandigheden in onderlinge samenhang bezien leiden tot de conclusie dat de bank ten tijde van de registratie van de persoonsgegevens van de consument in het EVR, de conclusie heeft mogen trekken dat hij betrokken was bij de fraude (in de zin van het fungeren als geldezel).

3.7 Het bovenstaande brengt mee dat naar het oordeel van de commissie in voldoende mate is komen vast te staan dat sprake is van een zwaardere verdenking dan een redelijk vermoeden van schuld en dat aan de eerste twee vereisten voor registratie in het EVR is voldaan (zie artikel 5.2.1 onder a en b van het PIFI in de bijlage).

De proportionaliteit van de registratie in het EVR

3.8 Op grond van artikel 5.2.1 sub c van het PIFI dient de bank bij de registratie van de persoonsgegevens van de consument in het EVR een proportionaliteitsafweging te maken bij de beoordeling van de vraag of zij gegevens in het EVR registreert, en zo ja, voor welke duur; de bank dient daarbij de belangen van de consument mee te wegen.[3] De consument moet vervolgens onderbouwen op grond waarvan hij disproportioneel wordt geraakt in zijn belangen en waarom zijn belang prevaleert boven dat van de bank.

3.9 Ten aanzien van proportionaliteit van de registratie in het EVR en de duur van deze registratie, heeft de bank gesteld dat haar belang bij de registratie zwaarder weegt dan het individuele belang van de consument. Verder heeft de bank erop gewezen dat de consument een convenantrekening kan aanvragen, zodat hij kan deelnemen aan het (girale) betalingsverkeer. De consument heeft gesteld dat hij zijn toekomst niet wil kwijtraken en dat hij een betaalrekening wil kunnen hebben. Zijn vader is boos op hem en hij wil niet als fraudeur worden gezien. Verder wil de consument een onderneming starten in de horeca.

3.10 De commissie is van oordeel dat bij het bepalen van de duur van een registratie alle omstandigheden van het geval moeten worden meegewogen. De bank heeft gemotiveerd aangevoerd waarom het belang van de bank, en dat van de financiële sector als geheel, zwaarder weegt dan dat van de consument bij het niet-registreren. Door te fungeren als geldezel heeft de consument eraan bijgedragen dat met behulp van zijn bankrekening iemand kon worden opgelicht. De commissie ziet dan ook in dat de bank in het kader van fraudebestrijding en als waarschuwing voor andere financiële instellingen een groot belang heeft bij het opnemen van de gegevens van de consument in de registers.

3.11 Gelet op het (op dit moment) ontbreken van een toereikende onderbouwing van de consument van een concreet belang, is de commissie van oordeel dat het belang van de bank bij registratie van de persoonsgegevens van de consument zwaarder weegt dan het belang van de consument bij het verwijderen van de registratie.

[3] Kifid GC 2016-302, onder 4.9.

3.12 De commissie meent dat in dit geval echter ook rekening dient te worden gehouden met de opstelling van de consument tijdens de hoorzitting bij Kifid. De consument heeft bekend hoe het gegaan is en hij heeft spijt betuigd voor zijn handelen. Daarnaast wordt rekening gehouden met de jeugdige leeftijd van de consument (op 24 januari 2020 was hij achttien jaar oud). Door deze omstandigheden is een kortere registratieduur op zijn plaats. Alles afwegend acht de commissie een registratieduur van vier jaar proportioneel. De bank dient de registratietermijn van de persoonsgegevens van de consument in het EVR te verkorten naar vier jaar, met als einddatum 23 januari 2024. Na deze datum is de registratie van de persoonsgegevens van de consument niet langer zichtbaar voor andere bancaire instellingen of geldverstrekkers.

De registratie in het incidentenregister

3.13 Gelet op het bovenstaande dient ook de registratie in het incidentenregister te worden gehandhaafd. Het EVR is gekoppeld aan het incidentenregister (artikel 5.1.1 van het PIFI). Dit brengt mee dat zolang registratie in het EVR terecht en proportioneel is, de gegevens ook in het incidentenregister blijven staan. De commissie is niet gebleken van omstandigheden die een langere duur van de incidentenregistratie dan de duur van de EVR rechtvaardigen. Dit leidt tot de conclusie dat de bank de registratie in het Incidentenregister op de hiervoor aangegeven gronden dient te beperken tot vier jaar met als einddatum 23 januari 2024.

Beoordeling registratie in de gebeurtenissenadministratie en het IVR

3.14 Wat betreft de beantwoording van de vraag of de bank op terechte gronden tot registratie in het IVR, dat aan de gebeurtenissenadministratie is gekoppeld, mocht overgaan, wordt het volgende overwogen.

3.15 Deze registers vormen het interne waarschuwingssysteem van de bank en de groep financiële ondernemingen waarvan de bank deel uitmaakt. Opname van de persoonsgegevens van de consument in het IVR brengt mee dat die gegevens ook in de gebeurtenissen-administratie zijn opgenomen. Op deze registers zijn de AVG en de UAVG van toepassing.

3.16 Met verwijzing naar de overwegingen hiervoor, merkt de commissie op dat de bank ook ten aanzien van de registratie van persoonsgegevens in het IVR en de gebeurtenissen-administratie op grond van artikel 6 lid 1 sub f AVG een proportionaliteitsafweging dient te maken bij de beoordeling van de vraag of zij de gegevens in die registers zal registeren, en zo ja, voor welke duur. Daarbij dient zij de belangen van de consument mee te wegen.

3.17 De bank heeft de gegevens voor de duur van acht jaar opgenomen in de interne registers. Hiervóór is vastgesteld dat tegen consument een zwaardere verdenking dan een redelijk vermoeden van betrokkenheid bij fraude bestaat. Een vaststelling die, zoals dit in artikel 33 lid 2 sub b UAVG is bepaald, ook voldoende is om de registratie in de onderhavige registers te handhaven. De consument heeft gesteld dat hij niet als fraudeur te boek wil staan.

In gelijke lijn met de registratieduur van de externe registraties, worden de interne registraties verkort naar vier jaar. Gelet op de houding van de consument en zijn inzicht in de ernst van de gebeurtenis, is het niet proportioneel om zijn gegevens langer dan vier jaar geregistreerd te houden. Na deze vier jaar zou de consument ook weer bij de bank terecht moeten kunnen. De conclusie is dat de duur van de registraties in de gebeurtenissen-administratie en het IVR verkort dienen te worden naar vier jaar, met als einddatum 23 januari 2024.

Slotopmerking ten aanzien van de registraties

3.18 Ten slotte is relevant dat, zoals de bank tijdens de hoorzitting naar voren gebracht heeft, de consument bij gewijzigde omstandigheden in de toekomst een nieuw verzoek voor verwijdering van de registraties kan indienen. Bijvoorbeeld als hij op termijn een concreet aanbod heeft voor het starten van een horecazaak. Dit geldt zowel voor de interne registraties, als voor de registraties in het incidentenregister en het EVR.

De beëindiging van de bankrelatie

3.19 Bij de beoordeling van de klacht over de beëindiging van de bankrelatie geldt als uitgangspunt dat de bank in beginsel bevoegd is de bankrelatie met de consument op te zeggen. Deze bevoegdheid is uitdrukkelijk vastgelegd in artikel 35 van de Algemene Bankvoorwaarden (zie de bijlage). Op grond van die bepaling staat het de bank vrij de relatie met de consument op te zeggen indien daartoe voldoende aanleiding bestaat en de reden van opzegging aan de consument is medegedeeld. De rechten en verplichtingen van partijen worden echter niet alleen bepaald door afspraken die zij zijn overeengekomen, maar ook door de redelijkheid en billijkheid die hun rechtsverhouding beheerst. De bank diende dan ook, mede gelet op de op haar rustende zorgplicht, rekening te houden met de gerechtvaardigde belangen van de consument. Dit is ook opgenomen in artikel 2 van de Algemene Bankvoorwaarden. Dat artikel bepaalt dat de bank bij haar dienstverlening de nodige zorgvuldigheid in acht neemt en daarbij naar beste vermogen met de belangen van de consument rekening houdt (zie de bijlage). Verder kan de bank geen beroep doen op haar opzeggingsbevoegdheid als dat in de gegeven omstandigheden naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar zou zijn (artikel 6:248 lid 2 Burgerlijk Wetboek, zie de bijlage). Bij de beoordeling van de zorgplicht en de omstandigheden van het geval wordt enerzijds de bijzondere maatschappelijke positie van banken als uitgangspunt genomen, gelet op het belang van particulieren en bedrijven bij het kunnen deelnemen aan het bancaire verkeer. Anderzijds geldt dat banken belang bij en verantwoordelijkheid voor het beperken van risico's in verband met het betalingsverkeer hebben.[4]

[4] Vergelijk Kifid GC 2017-267 en Rechtbank Rotterdam 27 februari 2013, ECLI:NL:RBROT:2013:BZ4031.

3.20 Bij de beoordeling van de beëindiging van de bancaire relatie met de consument speelt dat de bank verplicht is om op grond van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (hierna: de Wwft) cliëntenonderzoek te doen en om, als een klant een onaanvaardbaar risico op witwassen of terrorismefinanciering meebrengt, de relatie te beëindigen (artikelen 3 en 5 Wwft, zie de bijlage). De bank heeft gesteld dat zij de relatie beëindigd heeft in verband met geschaad vertrouwen. Gelet op de gang van zaken die in overweging 3.4 besproken is, is de commissie van oordeel dat de bankrelatie beëindigd mocht worden. Dat de consument bij de aanvraag van nieuwe financiële diensten moet beantwoorden of hij ergens geweigerd is, maakt dit niet anders. Zoals de bank benadrukt heeft, kan de consument een convenantrekening openen (ook wel basisbankrekening genoemd).

4. De beslissing

De commissie beslist het volgende. Binnen vier weken na de dag waarop een afschrift van deze beslissing naar partijen is verstuurd, dient de bank de registratietermijn van de persoonsgegevens van de consument in het incidentenregister, het EVR, de gebeurtenissenadministratie en het IVR te verkorten naar vier jaar. Deze registraties eindigen derhalve op 23 januari 2024. De overige vorderingen worden afgewezen.

Deze uitspraak is een bindend advies. Tegen deze uitspraak kunt u beroep instellen bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening als wordt voldaan aan de vereisten van artikel 2 van het Reglement van de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening. Voor het instellen van beroep geldt een termijn van zes weken na verzending van deze uitspraak. Het reglement van de commissie van beroep en meer informatie over het instellen van beroep kunt u vinden op de website www.kifid.nl/in-beroep-gaan-bij-kifid.

Binnen twee weken na de verzenddatum van deze uitspraak kunt u een schriftelijk verzoek indienen tot herstel van vergissingen in de uitspraak zoals schrijffouten, een verkeerde naam/datum of rekenfouten. De beslissing van de geschillencommissie in de uitspraak kan hiermee niet ter discussie worden gesteld. Binnen een maand na de verzenddatum van de uitspraak kunt u een schriftelijk verzoek indienen om de uitspraak aan te vullen als u vindt dat de geschillencommissie niet heeft beslist over alle onderdelen van uw vordering. Dit ziet niet op de situatie waarin u meent dat de geschillencommissie in haar uitspraak niet uitdrukkelijk al uw argumenten, ter onderbouwing van uw vordering, heeft behandeld. Meer informatie hierover staat in artikel 40 van het reglement van de geschillencommissie, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten.

Bijlage - Relevante bepalingen uit wet- en regelgeving en de algemene voorwaarden

Protocol Incidentenwaarschuwingssysteem Financiële Instellingen van 23 oktober 2013

In het toepasselijke Protocol Incidentenwaarschuwingssysteem Financiële Instellingen van 23 oktober 2013 zijn de volgende relevante bepalingen opgenomen:

2. Begripsbepalingen
In dit protocol wordt verstaan onder:
Incident: een gebeurtenis die als gevolg heeft, zou kunnen hebben of heeft gehad dat de belangen, integriteit of veiligheid van de cliënten of medewerkers van een Financiële Instelling, de Financiële Instelling zelf of de financiële sector als geheel in het geding zijn of kunnen zijn, zoals het falsificeren van nota's, identiteitsfraude, skimming, verduistering in dienstbetrekking, phishing en opzettelijke misleiding.

3.1 Incidentenregister en Extern Verwijzingsregister
3.1.1 Iedere Deelnemer heeft een Incidentenregister, waarin door de betreffende Deelnemer gegevens van (rechts)personen worden vastgelegd ten behoeve van het in artikel 4.1.1 Protocol genoemde doel, naar aanleiding van of betrekking hebbend op een (mogelijk) Incident. (…)
3.1.2 Aan het Incidentenregister is een Extern Verwijzingsregister gekoppeld. (…)

4 Incidentenregister
4.1 Doel Incidentenregister
4.1.1 Met het oog op het kunnen deelnemen aan het Waarschuwingssysteem is iedere Deelnemer gehouden de volgende doelstelling voor het vastleggen van gegevens in het Incidentenregister te hanteren:
"Het geheel aan verwerkingen ten aanzien van het Incidentenregister heeft tot doel het ondersteunen van activiteiten gericht op het waarborgen van de veiligheid en de integriteit van de financiële sector, daaronder mede begrepen (het geheel van) activiteiten die gericht zijn:
- op het onderkennen, voorkomen, onderzoeken en bestrijden van gedragingen die kunnen leiden tot benadeling van de branche waar de financiële instelling deel van uitmaakt, van de economische eenheid (groep) waartoe de financiële instelling behoort, van de financiële instelling zelf, alsmede van haar cliënten en medewerkers;
- op het onderkennen, voorkomen, onderzoeken en bestrijden van oneigenlijk gebruik van producten, diensten en voorzieningen en/of (pogingen) tot strafbare of laakbare gedragingen en/of overtreding van (wettelijke) voorschriften, gericht tegen de branche waar de financiële instelling deel van uitmaakt, de economische eenheid (groep) waartoe de financiële instelling behoort, de financiële instelling zelf, alsmede haar cliënten en medewerkers;
- op het gebruik van en de deelname aan waarschuwingssystemen."

4.2 Toegang tot het Incidentenregister
(…)
4.2.3 De gegevens uit het Incidentenregister van de Deelnemer mogen tevens worden uitgewisseld met functionarissen werkzaam bij de daartoe ingerichte, coördinatiefuncties van de NVB, Verbond, VFN, ZN, FOV en SFH (de fraudeloketten).
(…)

4.3 Verwijdering van gegevens uit het Incidentenregister
(…)
4.3.2 Verwijdering van gegevens uit het Incidentenregister moet plaatsvinden uiterlijk 8 jaar na opname van het betreffende gegeven in het Incidentenregister, tenzij zich ten aanzien van de betreffende (rechts)persoon een nieuwe aanleiding heeft voorgedaan die opnamen in het Incidentenregister rechtvaardigt.

5 Extern Verwijzingsregister
5.1 Functie van het Extern Verwijzingsregister
5.1.1 Volledige en ongecontroleerde toegang tot het Incidentenregister van een Deelnemer door de overige Deelnemers is niet wenselijk. Daarom is er voor gekozen aan het Incidentenregister een Extern Verwijzingsregister te koppelen. In het Extern Verwijzingsregister zijn uitsluitend Verwijzingsgegevens opgenomen. Het Extern Verwijzingsregister is raadpleegbaar door de (Organisaties van de) Deelnemers. Nadat door een Deelnemer wordt vastgesteld dat een (rechts)persoon is opgenomen in het Externe Verwijzingsregister, zijn volgens het bepaalde in artikel 4.2 Protocol gegevens uit het Incidentenregister voor de Deelnemer beschikbaar. Op deze wijze worden gegevens uit het Incidentenregister op een zorgvuldige en gecontroleerde wijze beschikbaar voor de (Organisaties van de) Deelnemers.
5.2 Vastlegging van gegevens in het Extern Verwijzingsregister
5.2.1 De Deelnemer dient de Verwijzingsgegevens van (rechts)personen die aan de hierna onder a en b vermelde criteria voldoen en na toepassing van het onder c genoemde proportionaliteitsbeginsel op te nemen in het Extern Verwijzingsregister.
a) De gedraging(en) van de (rechts)persoon vormden, vormen of kunnen een bedreiging vormen voor (I) de (financiële) belangen van cliënten en/of medewerkers van een Financiële instelling, alsmede de (Organisatie van de) Financiële instelling(en) zelf of (II) de continuïteit en/of de integriteit van de financiële sector.
b) In voldoende mate staat vast dat de betreffende (rechts)persoon betrokken is bij de onder a bedoelde gedraging(en). Deze vaststelling betekent dat van strafbare feiten in principe aangifte of klachten wordt gedaan bij een opsporingsambtenaar.
c) Het proportionaliteitsbeginsel wordt in acht genomen. Dit houdt in dat Veiligheidszaken vaststelt, dat het belang van opname in het Externe Verwijzingsregister prevaleert boven de mogelijk nadelige gevolgen voor de Betrokkene als gevolg van opname van zijn Persoonsgegevens in het Extern Verwijzingsregister.
5.3 Verwijdering van gegevens uit het Extern Verwijzingsregister
(…)
5.3.2 Verwijdering van Verwijzingsgegevens uit het Extern Verwijzingsregister moet plaatsvinden uiterlijk 8 jaar na opname van het betreffende gegeven in het Incidentenregister, tenzij zich ten aanzien van de betreffende (rechts)persoon een nieuwe aanleiding heeft voorgedaan en opname in het Extern Verwijzingsregister conform artikel 5.2.1 Protocol heeft plaatsgevonden.

De AVG

Artikel 6
Rechtmatigheid van de verwerking
1. De verwerking is alleen rechtmatig indien en voor zover aan ten minste een van de onderstaande voorwaarden is voldaan:
(…)

f) de verwerking is noodzakelijk voor de behartiging van de gerechtvaardigde belangen van de verwerkingsverantwoordelijke of van een derde, behalve wanneer de belangen of de grondrechten en de fundamentele vrijheden van de betrokkene die tot bescherming van persoonsgegevens nopen, zwaarder wegen dan die belangen, met name wanneer de betrokkene een kind is.

Artikel 10
Verwerking van persoonsgegevens betreffende strafrechtelijke veroordelingen en strafbare feiten
Persoonsgegevens betreffende strafrechtelijke veroordelingen en strafbare feiten of daarmee verband houdende veiligheidsmaatregelen mogen op grond van artikel 6, lid 1, alleen worden verwerkt onder toezicht van de overheid of indien de verwerking is toegestaan bij Unierechtelijke of lidstaatrechtelijke bepalingen die passende waarborgen voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen bieden. Omvattende registers van strafrechtelijke veroordelingen mogen alleen worden bijgehouden onder toezicht van de overheid.

De UAVG

Artikel 33. Overige uitzonderingsgronden inzake gegevens van strafrechtelijke aard
(…)
2 *Persoonsgegevens van strafrechtelijke aard mogen worden verwerkt door de verwerkingsverantwoordelijke die deze gegevens ten eigen behoeve verwerkt:*
(…)
b. *ter bescherming van zijn belangen, voor zover het gaat om strafbare feiten die zijn of op grond van feiten en omstandigheden naar verwachting zullen worden gepleegd jegens hem of jegens personen die in zijn dienst zijn.*
(…)
4 *Persoonsgegevens van strafrechtelijke aard mogen ten behoeve van derden worden verwerkt:*
(…)
b. *indien deze derde een rechtspersoon is die in dezelfde groep is verbonden als bedoeld in artikel 24b van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek (…)*

Wetboek van Strafrecht

Artikel 326
1. Hij die, met het oogmerk om zich of een ander wederrechtelijk te bevoordelen, hetzij door het aannemen van een valse naam of van een valse hoedanigheid, hetzij door listige kunstgrepen, hetzij door een samenweefsel van verdichtsels, iemand beweegt tot de afgifte van enig goed, tot het verlenen van een dienst, tot het ter beschikking stellen van gegevens, tot het aangaan van een schuld of tot het teniet doen van een inschuld, wordt, als schuldig aan oplichting, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vijfde categorie.
2. Indien het feit wordt gepleegd met het oogmerk om een terroristisch misdrijf voor te bereiden of gemakkelijk te maken, wordt de op het feit gestelde gevangenisstraf met een derde verhoogd.

Artikel 420bis

1. Als schuldig aan witwassen wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie:

a. hij die van een voorwerp de werkelijke aard, de herkomst, de vindplaats, de vervreemding of de verplaatsing verbergt of verhult, dan wel verbergt of verhult wie de rechthebbende op een voorwerp is of het voorhanden heeft, terwijl hij weet dat het voorwerp – onmiddellijk of middellijk – afkomstig is uit enig misdrijf;

b. hij die een voorwerp verwerft, voorhanden heeft, overdraagt of omzet of van een voorwerp gebruik maakt, terwijl hij weet dat het voorwerp – onmiddellijk of middellijk – afkomstig is uit enig misdrijf.

2. Onder voorwerpen worden verstaan alle zaken en alle vermogensrechten.

Artikel 420quater

1. Als schuldig aan schuldwitwassen wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vijfde categorie:

a. hij die van een voorwerp de werkelijke aard, de herkomst, de vindplaats, de vervreemding of de verplaatsing verbergt of verhult, dan wel verbergt of verhult wie de rechthebbende op een voorwerp is of het voorhanden heeft, terwijl hij redelijkerwijs moet vermoeden dat het voorwerp – onmiddellijk of middellijk – afkomstig is uit enig misdrijf;

b. hij die een voorwerp verwerft, voorhanden heeft, overdraagt of omzet of van een voorwerp gebruik maakt, terwijl hij redelijkerwijs moet vermoeden dat het voorwerp – onmiddellijk of middellijk – afkomstig is uit enig misdrijf.

2. Onder voorwerpen worden verstaan alle zaken en alle vermogensrechten.

Algemene Bankvoorwaarden

Artikel 2 Zorgplicht

Wij hebben een zorgplicht. U bent ook zorgvuldig tegenover ons en u mag van onze dienstverlening geen misbruik maken.

1. Wij zijn bij onze dienstverlening zorgvuldig en houden hierbij zo goed mogelijk rekening met uw belangen. Dit doen wij op een manier die aansluit bij de aard van de dienstverlening. Deze belangrijke regel geldt altijd. Andere regels in de ABV of in de voor producten of diensten geldende overeenkomsten en de daarbij behorende bijzondere voorwaarden kunnen dit niet veranderen.

(…)

Artikel 35 Opzegging van de relatie

U kunt de relatie opzeggen. Wij kunnen dit ook. Opzegging betekent dat de relatie eindigt en alle lopende overeenkomsten zo snel mogelijk worden afgewikkeld.

1. U kunt de relatie tussen u en ons opzeggen. Wij kunnen dit ook. Het is daarvoor niet nodig dat u in verzuim bent met de nakoming van een verplichting. Wij houden ons bij opzegging aan onze zorgplicht als genoemd in artikel 2 lid 1 ABV. Als u ons vraagt waarom wij de relatie opzeggen, dan laten wij u dat weten.

2. Opzegging betekent dat de relatie en alle lopende overeenkomsten worden beëindigd. Gedeeltelijke opzegging kan ook. In dat geval kunnen er bijvoorbeeld bepaalde overeenkomsten blijven bestaan.

3. Als er voor de beëindiging van een overeenkomst voorwaarden gelden, zoals een opzegtermijn, worden die nageleefd. Tijdens de afwikkeling van de relatie en de beëindigde overeenkomsten blijven alle toepasselijke voorwaarden van kracht.

KiFiD
HET FINANCIËLE KLACHTENINSTITUUT

Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft)

Artikel 1

In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

(…)

instelling: bank, andere financiële onderneming, of natuurlijke persoon, rechtspersoon of vennootschap handelend in het kader van zijn beroepsactiviteiten, waarop deze wet ingevolge artikel 1a van toepassing is;

(…)

zakelijke relatie: zakelijke, professionele, of commerciële relatie tussen een instelling en een natuurlijke persoon, rechtspersoon of vennootschap, die verband houdt met de professionele activiteiten van die instelling en waarvan op het tijdstip dat het contact wordt gelegd, wordt aangenomen dat deze enige tijd zal duren.

(…)

Artikel 3

1. Een instelling verricht ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme cliëntenonderzoek.

2. Het cliëntenonderzoek stelt de instelling in staat om:

(…)

c. het doel en de beoogde aard van de zakelijke relatie vast te stellen;

d. een voortdurende controle op de zakelijke relatie en de tijdens de duur van deze relatie verrichte transacties uit te oefenen, teneinde te verzekeren dat deze overeenkomen met de kennis die de instelling heeft van de cliënt en diens risicoprofiel, met zo nodig een onderzoek naar de bron van de middelen die bij de zakelijke relatie of de transactie gebruikt worden.

(…)

5. Een instelling verricht het cliëntenonderzoek in de volgende gevallen:

a. indien zij in of vanuit Nederland een zakelijke relatie aangaat;

b. indien zij in of vanuit Nederland een incidentele transactie verricht ten behoeve van de cliënt van ten minste € 15.000, of twee of meer transacties waartussen een verband bestaat met een gezamenlijke waarde van ten minste € 15.000;

c. indien er indicaties zijn dat de cliënt betrokken is bij witwassen of financieren van terrorisme;

d. indien zij twijfelt aan de juistheid of volledigheid van eerder verkregen gegevens van de cliënt;

e. indien het risico van betrokkenheid van een bestaande cliënt bij witwassen of financieren van terrorisme daartoe aanleiding geeft;

(…)

Artikel 5

(…)

3. Indien een instelling met betrekking tot een zakelijke relatie niet kan voldoen aan artikel 3, eerste tot en met vierde en veertiende lid, onderdeel a, beëindigt de instelling die zakelijke relatie.

(…)

Burgerlijk wetboek (BW), boek 6

Artikel 248

1. Een overeenkomst heeft niet alleen de door partijen overeengekomen rechtsgevolgen, maar ook die welke, naar de aard van de overeenkomst, uit de wet, de gewoonte of de eisen van redelijkheid en billijkheid voortvloeien.

2. Een tussen partijen als gevolg van de overeenkomst geldende regel is niet van toepassing, voor zover dit in de gegeven omstandigheden naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar zou zijn.